

VOE MEKARE! VOOR ELKAAR!

Met elkaar krijgen we het voor elkaar.

BORSELE

VOORWOORD

Dit verkiezingsprogramma 2022 – 2026 gaat over de korte termijn, én de constante lijn daaruit naar de toekomst. We zetten de schouders onder de grote opgaven van deze tijd.

Terugkijkend: het was geen makkelijke tijd, onder meer door de wereldwijde COVID-19 pandemie en knellende vraagstukken in de Zeeuwse jeugdzorg. We hebben ons met veel energie ingezet en kwetsbare mensen hebben we aan boord kunnen houden.

Vooruitkijkend: We gaan door op de ingezette weg. Veel grote vraagstukken roepen om onze aandacht, zoals klimaatverandering, energietransitie, de toekomst van de agrarische sector en biodiversiteit. Maar zeker ook onze samenleving, de leefbaarheid van onze dorpen, wonen en werken, beschikbaarheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid van de zorg, de kwaliteit en transparantie van ons bestuur. Als CDA Borsele hebben we niet alle wijsheid in pacht. We hebben geluisterd naar inwoners, verenigingen en organisaties. We zoeken altijd naar verbinding tussen mensen om **mie mekare** tot een beter resultaat te komen.

We presenteren ons nadrukkelijk als lokale partij, werkend vanuit de CDA-kernwaarden:

- *Rentmeesterschap*: met creativiteit en innovatie zorgvuldig omgaan met natuur, milieu, cultuur en financiën. Werkend aan een goede toekomst voor volgende generaties.
- *Gespreide verantwoordelijkheid*: erkenning van het maatschappelijk initiatief, zelfredzaamheid en wederzijds vertrouwen tussen burger en overheid.
- *Publieke gerechtigheid*: betrouwbare overheid, zorg voor kwetsbare en afhankelijke mensen.
- *Solidariteit*: versterken van onderlinge verbondenheid tussen generaties, verschillende groepen in de samenleving en zorgen voor elkaar.

Deze kernwaarden vormen de rode draad door alle acties in dit CDA-verkiezingsprogramma.

Als CDA-ers in het bestuur van Borsele, vertegenwoordigen wij een verantwoordelijke middenpartij. Als eensgezind team van enthousiaste, jonge en wat oudere, mannen en vrouwen zetten we met hart en ziel onze schouders eronder. Wij zijn er voor iedereen, ongeacht geloofsovertuiging, afkomst, arm of rijk, jong of oud. Wij nemen onze verantwoordelijkheid en denken aan het algemeen belang. We willen trots zijn op onze mooie gemeente. We zijn realistisch in onze ambities en beloven geen gouden bergen.

In dit verkiezingsprogramma 2022 – 2026 leest u wat **voe mekare** voor ons betekent: **naar elkaar omzien**, en **resultaten voor elkaar krijgen**.

Omslagfoto: enkele leden van het CDA Borsele bij de Klapbanke in Oudelande. Eén van de mooie plekken in onze gemeente die mensen bindt en bijdraagt aan de sterke sociale cohesie die Borsele kenmerkt.

INHOUD

Sterke samenleving

Saamhorigheid en verbinding	6
Een veilige woonomgeving	6
Vrijwilligers	7
Arbeidsmarkt en economie	7

Plezierig wonen

Woningaanbod	9
Toekomstbestendigheid/duurzaamheid	9
Mobiliteit	10

Zorgen voor elkaar

De zorg in het algemeen	13
Jeugdzorg	13
Ouderenzorg	14
Maatschappelijke ondersteuning (WMO-zorg)	14
Armoede en schulden	15
Iedereen doet mee	15
Onderwijs	15
Cultuur	16

Goed bestuur

Bestuurscultuur	18
Samenwerking	18
Gemeentefinanciën	19

BRILLETJESDIJK, NISSE

De 'Brilletjes' in Nisse. Een iconische markering in ons Borselse landschap en stille getuige van een dijkdoorbraak. Toen het water weer veilig buiten de dijken lag, bleven kolkgraten achter. Nu een plek waar mensen kunnen recreëren en Borsele ontmoeten in haar puurste vorm. Mede om dit soort plekken te beschermen streeft het CDA Borsele naar passend toerisme.

STERKE SAMENLEVING

Saamhorigheid en verbinding

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- In onze kernen moeten dorpsbewoners elkaar blijven kunnen ontmoeten, in dorpshuizen of andere openbare gebouwen (multifunctionele locaties).
- In onze gemeente zorgen we voor goede sportaccommodaties voor jong en oud.
- Actieve ruimte en steun voor initiatieven van bewoners op sociaal gebied en voor hun leefomgeving (*Right to Challenge*).
- Betere leefbaarheid en recreatiemogelijkheden. De nieuw in te voeren toeristenbelasting moet hiervoor gebruikt worden.
- Burgemeesters en wethouders bezoeken de dorpen frequent.
- Welkom aan nieuwe inwoners.

Waarom?

Als CDA-ers staan we voor individuele vrijheden én voor gemeenschapszin. Ons ideaal is een gemeente waarin mensen zich thuis voelen en een bijdrage leveren aan de gemeenschap. Waarbij de gemeente haar inwoners de ruimte geeft en duidelijk aangeeft wat zij van de inwoners verwacht. Dit *Right to Challenge* helpt inwoners zelf bij te dragen aan een leefbare omgeving. Toerisme brengt meer leven en voorzieningen in onze dorpen, vraagt om investeringen zoals in Landschapspark Borsele en mag ook wat opleveren.

Een veilige woonomgeving

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- De gemeente gaat door met een positieve en preventieve benadering om overlast tegen te gaan. Waar nodig wordt streng gehandhaafd.
- Behoud van lokale brandweerkorpsen en brandweerposten.
- Stevige en gezamenlijke handhaving om toenemende criminaliteit en ondermijning, zeker binnen het havengebied en buitengebied, tegen te gaan.

Waarom?

Je veilig voelen in je woon-, werk- en leefomgeving is essentieel. Dat is een taak van de gemeente, maar zeker ook van de samenleving. Het is mede bepalend voor de leefbaarheid van onze dorpen. Toenemende criminaliteit en het binnendringen van de onderwereld in de bovenwereld is zorgelijk.

Vrijwilligers

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Aanstellen van een verenigingsondersteuner.
- Verlagen van de drempels voor vrijwilligers, door gebruik van eenduidige en eenvoudige regelgeving.
- Voortzetten van de vrijwilligersverzekering.
- Doorgaan met de subsidieregeling voor evenementen.

Waarom?

Vrijwilligers zijn de kampioenen van een sterke samenleving. Hun bijdrage is onmisbaar en van onschatbare waarde. Zonder hun inzet geen sport- of muziekverenigingen, geen extra activiteiten op scholen, geen hulp aan ouderen, geen vrijwillige brandweer, geen culturele evenementen, geen musea, geen braderieën en geen bestuurskracht.

Arbeidsmarkt en economie

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Mensen - binnen hun mogelijkheden - via arbeid laten participeren in de samenleving.
- Bevorderen dat statushouders zo snel mogelijk aan het werk kunnen.
- Humane en veilige huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Bestaande bedrijventerreinen onderhouden/ moderniseren, ruimte voor uitbreiding.
- Meer bekendheid van Landschapspark Borsele en stimuleren van kleinschalig toerisme, b.v. in combinatie met agrarische bedrijven en erfgoedorganisaties.
- Invoering van toeristenbelasting als bijdrage voor investeringen in toerisme en recreatie.

Waarom?

Voor CDA Borsele is het vanzelfsprekend dat wie dat kan, in eigen onderhoud voorziet. Dat draagt bij aan menselijke waardigheid, en zelfontplooiing. In praktisch alle sectoren is behoefte aan arbeidskrachten, daarom stimuleren we arbeidsparticipatie op ieders niveau. Deelname in het arbeidsproces helpt statushouders bij snellere integratie en het leren van de Nederlandse taal. Bepaalde economische sectoren (techniek, fruitteelt) zijn sterk afhankelijk van buitenlandse werknemers om (tijdelijke) vacatures te vervullen en de bedrijven draaiend te houden. Borsele moet aantrekkelijk blijven voor het Midden- en Kleinbedrijf, waaronder veel familiebedrijven.

Bevorderen van toerisme betekent dat er ook investeringen worden gedaan, zoals in het Landschapspark Borsele en in recreatiemogelijkheden. Net als andere Zeeuwse gemeenten dat al doen, kan Borsele de opbrengsten van de toeristenbelasting gebruiken om investeringen te doen die aan de sector ten goede komen.

MOLEN DE POEL, 'S-HEER ABTSKERKE

De molen van 's-Heer Abtskerke aan de rand van Nisse. Een zogenaamde grondzeiler gebouwd in het jaar 1752. In de afgelopen eeuwen heeft de molen 20 eigenaren gekend. Dankzij goed rentmeesterschap nog altijd één van de mooie molens die onze gemeente rijk is. Niet voor niets was het CDA Borsele voorstander van de nodige restauraties voor behoud van dit monument.

PLEZIERIG WONEN

Woningaanbod

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Ruimte voor het ondersteunen en stimuleren van nieuwe concepten op de woningmarkt (zoals “Tiny Houses”, “knarrenhofjes”, mantelzorgwoningen).
- Verkrotting tegengaan en dorpsvernieuwing stimuleren.
- Goede aansluiting van vraag en aanbod. Voor iedereen: starters, senioren, gezinnen, arbeidsmigranten en statushouders. Via sociale huur, particuliere huur en koop.
- Meer flexibiliteit en ruimte voor het bouwen van woningen.
- Aanpassing van het welstandsbeleid: van strakke regels naar een bandbreedte. Meedenken: van “nee tenzij”, naar “ja mits”. De kwaliteit van het bouwplan is leidend.
- Betere mobiele bereikbaarheid van onze kernen (met inzet van onze Tweede Kamerfractie).

Waarom?

In onze gemeente is behoefte aan meer woningen, in iedere prijsklasse en voor iedere levensfase. Jonge mensen vinden steeds moeilijker betaalbare huisvesting. Er mag geen tweedeling komen tussen mensen die een huis kunnen betalen en mensen met een minder inkomen. Wonen is een basisvoorziening, woningen zijn niet bedoeld om mee te speculeren. Meer sociale woningbouw, levensloopbestendig bouwen en flexwonen zijn noodzakelijk. In een “knarrenhof” nodigt de woonvorm ouderen uit om naar elkaar om te zien. “Tiny Houses” zijn al een succes in Hoedekenskerke. De woonopgave gaat alleen lukken als er flexibeler wordt omgegaan met de nieuwbouw van woningen. Allereerst op nog beschikbare plekken in de kernen (inbreiding) en waar nodig door uitbreiding van de kernen. Dorpskernen moeten aantrekkelijk blijven en verkrotting moet worden voorkomen.

De coronacrisis heeft laten zien dat thuiswerken goed mogelijk is. De beschikbaarheid van snel en stabiel internet en telefonie is daarbij een randvoorwaarde. Ook adequate huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders is van belang. Strakke regels belemmeren nieuwe initiatieven en innovatieve aanpak. Welstand is een belangrijk onderdeel van de hoge omgevingskwaliteit. Het welstandsbeleid moet uit te leggen zijn aan onze inwoners. Over het huidige beleid constateren wij veel onbegrip.

Toekomstbestendigheid/duurzaamheid

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Gemeente, bedrijven en burgers werken samen toe naar het bereiken van de klimaatdoelen op Borsels niveau.
- Behouden van een goede balans in het ruimtegebruik: tussen landbouw, natuur, wonen, bedrijven, energievoorziening, wegen etc.
- Tegengaan van vervuiling van de Westerschelde, in samenwerking met alle betrokken overheden, bedrijven en organisaties.

- Ruimte behouden voor een toekomstbestendige agrarische sector met een eerlijk verdienmodel voor boeren. Bescherming van hoogwaardige agrarische gronden, mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer.
- Betere biodiversiteit door o.a. het inzaaien van akkerranden in samenwerking met de agrariërs, bescherming van bijen.
- Geen zonnepanelen op vruchtbare landbouwgronden en zeker niet binnen ons kwetsbare historisch landschap. Geen grote windmolens buiten het Sloegebied.
- Bij nieuwe initiatieven voor grootschalige energieopwekking moeten lokale bewoners kunnen participeren.
- Bestrijding van wateroverlast en hittestress (Operatie Steenbreek).
- Eén informatieloket om inwoners op het terrein van energiebesparende maatregelen te ontzorgen
- Meer bewustwording van water- en energiegebruik.
- Gemeente brengt actief partijen bij elkaar om zoetwatervoorzieningen te realiseren.
- Stimuleren van initiatieven voor kleinschalige duurzame energieopwekking voor eigen gebruik, b.v. kleine windmolens of zonnepanelen op waterbassins.
- Asbestdaken vervangen door zonnepanelen.

Waarom?

De *Regionale Energie Strategie* (RES) is de gezamenlijke strategie van de provincie Zeeland, gemeenten en de Zeeuwse industrie voor het behalen van de internationale klimaatdoelen uit het Klimaatakkoord. Borsele wil zich ontwikkelen tot energiegemeente. Kernenergie kan daarin een rol blijven spelen. Wateroverlast, droogteperiodes, energietransitie en zoetwatervoorziening moeten we samen aanpakken. B.v. minder verharding in straten en tuinen maakt dat overvloedig regenwater beter weg kan, en dat hitte minder wordt vastgehouden (Operatie Steenbreek). Agrariërs hebben steeds vaker zoet water en bescherming van gewassen nodig door hetere zomers, langere periodes van droogte en heftigere buien. Zonnepanelen en windmolens zorgen voor duurzame energie, maar we willen ze niet overal: wel op daken, bedrijventerreinen en water. Coöperatieve projecten voor zonnepanelen, zoals de Postcoderoos, zijn welkom.

Mobiliteit

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Onderzoek naar slimmere combinatie van de diverse (openbare) vervoersstromen.
- In ieder dorp komen meerdere openbare laadpalen voor elektrische auto's.
- Stimuleren van (elektrische) deelauto's en deelfietsen.
- Veiligere fietsroutes, o.a. door slimme verlichting.
- Proactieve aandacht voor verkeersveiligheid in de dorpen en het buitengebied.
- We organiseren een pilot: gratis vervoer met de buurtbus om uit te proberen of meer mensen dan gebruik gaan maken van deze voorziening.

Waarom?

Goede en veilige bereikbaarheid van onze kernen is een uitdaging. Bussen/busjes van diverse vervoerders, voor diverse doelgroepen rijden bijna leeg door de gemeente. Een betere combinatie van vervoersmiddelen en functies is nodig. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk, samen met de provincie, het waterschap en de vervoerders. Snelle en veilige fietsverbindingen tussen onze kernen en Goes zijn nodig om b.v. scholieren veilig naar school en naar huis te laten fietsen, overdag en 's avonds. De fiets is hét vervoermiddel voor dorpsbewoners en toeristen in onze plattelandsgemeente.

STRAATFESTIVAL, OVEZANDE

Het is één van de bekendste straatfestivals van Nederland; het straatfestival in Ovezande. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers trekt het festival elke editie weer vele bezoekers en artiesten uit binnen- en buitenland. Onlosmakelijk verbonden met het straatfestival is Klomppop. Een evenement waar aanstormend muzikaal talent een podium krijgt. Niet voor niets ziet het CDA Borsele vrijwilligers als de kampioenen van onze gemeente. Cultuur, zorg, verenigings- en dorpsleven: ze kunnen niet zonder hen. We stellen daarom alles in het werk om vrijwilligers het podium te geven dat zij nodig hebben én verdienen.

ZORGEN VOOR ELKAAR

De zorg in het algemeen

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Bij het Sociale Loket in het gemeentehuis (vanaf 2022) kent men de dorpen, de voorzieningen en de mensen, brengt men mensen met elkaar in contact en draagt men uit dat omzien naar elkaar van toegevoegde waarde is.
- Meer inzetten op wijkgericht wonen en werken.
- Een zichtbaar en herkenbaar Vrijwilligershuis, dat het welzijnswerk in onze gemeente verzorgt, werkt aanbodgericht voor optimale steun aan inwoners met hulpvragen.
- Tijdige en passende opschaling als professionele hulp en aandacht gewenst is.
- Nadruk op preventie, op gezond leven, bestrijden van eenzaamheid, stimuleren van beweegprogramma's voor jong en oud.
- We blijven een *Jongeren op Gezond Gewicht Gemeente* (JOGG) en geven daarmee aandacht aan gezonde voeding, rust en beweging.

Waarom?

De verdergaande individualisering in Nederland biedt veel ruimte en ontwikkelperspectief aan ieder mens op zich. Maar negatieve gevolgen laten zich nu ook zien. Kijken we nog naar elkaar om, bieden we hulp waar nodig, doen wij actief mee in onze Borsele samenleving? In veel gemeenschappen elders in de wereld leeft saamhorigheid veel meer dan bij ons. In die saamhorigheid leren mensen van elkaar, kijken mensen naar elkaar om en worden normen en structuren doorgegeven die houvast kunnen bieden als het mis dreigt te gaan. Het accent ligt meer op het belang van de familie, de omgeving. Preventie, gezonde voeding, bewegen zijn sleutelwoorden voor het op gezonde wijze oud en ouder worden en om ziektes te voorkomen.

Jeugdzorg

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Kinderen die hulp nodig hebben, kunnen rekenen op goede en passende jeugdzorg, daartoe heeft de gemeente een goed uitgerust Centrum voor Jeugd en Gezin.
- Stimuleren van bewegen, gezonde voeding, leefstijlcoaches, gezincoaches, voor- en naschoolse opvang en het project Borsele Beweegt bij preventie en begeleiding.
- Waar nodig gezinsondersteuning organiseren opdat in breder verband gekeken wordt wat zich rondom een kind afspeelt.
- Indicatieloze opvang voor behoefte aan een tijdelijke lichte vorm van ondersteuning.
- Zo min mogelijk jongeren belanden in de jeugdzorg.
- Zeeuws- of zelfs Nederlandbrede opschaling voor de te zware jeugdzorg die gemeenten overstijgt.
- De kinderburgemeester wordt beter bekend en is een ambassadeur voor onze schoolgaande jeugd.

Waarom?

Kinderen hebben recht op een goede ontwikkeling en een veilige omgeving waar ontwikkelkansen zijn. Zij hebben behoefte aan structuur en een warme thuisbasis. Steeds meer kinderen belanden in een of andere vorm van jeugdzorg. In 2015 is de jeugdzorg door het Rijk aan de Gemeenten gedelegeerd. De gemeenten zien zich geconfronteerd met een complex jeugdzorgsysteem, waarin zij slechts beperkt invloed kunnen uitoefenen op de zorgverlening. Rijk en gemeenten zijn met elkaar in gesprek over beter toereikende organisatie en financiering van de jeugdzorg.

Ouderenzorg

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Borsele wordt een *Blue Zone*.
 - Innovatieve zorg thuis.
 - Aandacht voor eenzaamheidsbestrijding.
 - Indicatieloze en bereikbare dagbesteding op meerdere plekken in de gemeente.
 - Ontwikkelen van kleinschalige woonvormen waar oud en jong kunnen wonen.
 - Bewustwording creëren voor investeringen in de eigen woning of kijken naar een andere woning die beter past (bijvoorbeeld gelijkvloers).

Waarom?

Blue zones zijn plekken waar mensen in goede gezondheid samenwonen, waar mensen gemiddeld ouder worden, waar mensen actief blijven en ouderdom wordt gerespecteerd. Het zijn daarnaast plekken waar familieverbanden gekoesterd worden en levenswijshouding op prijs wordt gesteld. Wij vinden dat goede ouderenzorg een kwestie van beschaving is. Het gaat om liefdevolle en waardevolle zorg, die veelal op kleine schaal kan worden georganiseerd.

Maatschappelijke ondersteuning (WMO-zorg)

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Ondersteunen en stimuleren van maatschappelijke initiatieven waarbij mensen zorg voor elkaar organiseren.
- De *Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)* wordt toegepast zoals bedoeld: een vangnet voor diegenen die in de knel komen.
- Meer aandacht voor respijtzorg.
- Blijvende inzet voor steun aan mantelzorgers.

Waarom?

De WMO omvat veel soorten ondersteuning en zorg. Zoals hulp bij het huishouden, dagbesteding voor ouderen met dementie of voor mensen met een beperking. Er zijn grenzen aan wat voor de gemeente nog haalbare zorgverlening is. Daarom doen we een beroep op zelfredzaamheid, hulp vanuit de familiekring of het eigen netwerk. De gemeente

is er als terugvaloptie als er echt geen andere hulp voorhanden kan zijn. Uitvoering van de WMO is door het Rijk aan de gemeenten gedelegeerd. Rijk en gemeenten moeten met elkaar in gesprek over betere kaders en betere financiering van de WMO.

Armoede en Schulden

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Ieder kind moet kunnen meedoen. Scholen, sportverenigingen en welzijnswerkers zijn goed op de hoogte van ondersteunende diensten als Stichting Leergeld, Jantje Beton, Cultuurfonds, Declaratiefonds etc.
- Ernstige schuldenproblematiek actief voorkomen om armoede tegen te gaan.

Waarom?

Een kind mag niet in armoede opgroeien en daardoor meteen op achterstand staan in zijn ontwikkeling. Door in een vroeg stadium schuldenproblematiek te signaleren, kunnen we erger voorkomen. Dat begint al bij het signaleren van huurachterstand. Hiervoor werken we o.a. samen met Beveland Wonen.

Iedereen doet mee!

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Begrijpelijk taalgebruik door de gemeente en tegengaan van laaggeletterdheid.
- Openbare gebouwen en ruimten zijn voor iedereen zo goed mogelijk toegankelijk.
- Ieder mens mag en kan zijn wie hij is. Daarbij laten we het goede voorbeeld zien.
- We hijsen de regenboogvlag op het gemeentehuis.

Waarom?

Borsele moet een gemeente zijn met aandacht voor inclusiviteit, iedereen moet de kans krijgen om volwaardig mee te doen. De communicatie van de gemeente moet voor iedereen begrijpelijk zijn. Zo sluiten we mensen niet uit van informatie die zij nodig hebben om mee te doen in onze gemeente. In onze samenleving is geen plaats voor discriminatie en racisme, voor uitsluiting en belediging.

Onderwijs

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- Doorontwikkelen van Brede Scholen en Integrale Kind Centra (IKC's) om een goede doorgaande lijn te bewerkstelligen. Daarmee erkennen we het grote belang van ontschotting tussen kinderopvang, onderwijs en zorg.
- Het Centrum Jeugd en Gezin en de IKC's onderhouden korte lijnen met elkaar.
- Wij zijn ervoor dat scholen openblijven zolang kwaliteit niet in het geding is.
- Bij schooluitval wordt zo snel mogelijk actie ondernomen.
- Een gemeentelijk steunpunt voor onderwijszaken, waar raad en daad beschikbaar is.

Waarom?

Voor kinderen hoort hun schooltijd een leerzame en veilige tijd te zijn. Lezen, taal, rekenen maar ook het ontwikkelen van vaardigheden en het ontdekken van vriendjes en vriendinnetjes is van groot belang. Een veilige en leerzame omgeving draagt daar aan bij. De gemeente is verantwoordelijk voor schoolhuisvesting. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en bepalen of zij al dan niet opgaan in een grotere organisatie.

Cultuur

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- We blijven onze musea en amateurverenigingen subsidiëren.
- We vinden het belangrijk dat kinderen muziekonderwijs kunnen volgen.
- Met slimme oplossingen houden we de bibliotheken in 's-Gravenpolder en Heinkenszand open en betaalbaar.
- Bibliotheek voorzieningen in de andere kernen houden we intact.
- Bibliotheken zetten zich nog meer in voor taalontwikkeling en bestrijding van laaggeletterdheid.
- Waar mogelijk steunen en faciliteren we culturele activiteiten in dorpen.
- Wisselende exposities van kunst in de hal van het gemeentehuis.

Waarom?

Cultuur geeft het leven kleur. Denk aan muziek, theater, bioscoop, musea, festivals etc. Borsele kent in de diverse dorpen veel culturele pareltjes die veelal worden georganiseerd door vrijwilligers. We koesteren dit vrijwilligerswerk en zijn trots op grote en kleine activiteiten. Bewaren van het cultureel erfgoed en monumenten hoort daar ook bij. Ieder dorp kent daarin zijn eigenheid en we koesteren de variëteit.

TINY HOUSES, HOEDEKENSKERKE

Een nieuwe tijd vraagt om vernieuwende woonvormen. Wooncomfort bestaat niet langer alleen uit vierkante meters en het aspect duurzaam wonen wordt steeds belangrijker. Het CDA pleitte ervoor om de pilot met Tiny Houses, door de gemeente in samenwerking met Beveland Wonen is gerealiseerd, uit te voeren op het braakliggende terrein aan de Vinningestraat in Hoedekenskerke. Daarnaast verbonden wij aan deze nieuwe woonvorm een verhaal uit de wederopbouw; het Enschedé Park. De gemeente die Hoedekenskerke en Kwadendamme in 1945 hielp bij de wederopbouw.

Bestuurscultuur

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- In de dienstverlening aan onze inwoners staat de klant voorop. De instelling is “**Oe kriege me ’t voe mekare**”.
- Transparante informatievoorziening en goede communicatie.
- Een fysieke loketfunctie op het gemeentehuis.
- Open blijven staan voor burgerinitiatieven (*Right to Challenge*).
- Doelmatige burgerparticipatie.
- Goede contacten met de dorpsraden.
- Blijvend monitoren van klanttevredenheid.
- Borsele moet aantrekkelijk blijven voor midden- en kleinbedrijven waaronder familiebedrijven.

Waarom?

In de gemeente Borsele is het aantrekkelijk wonen. Om dit te behouden moeten we blijven werken aan de relatie tussen onze inwoners en de gemeente. We willen dat inwoners zich meer betrokken voelen bij het bestuur. Op bepaalde punten krijgen ze daar ook zelf de ruimte voor. De gemeente is ook niet meer voor alles aan zet. Waar mogelijk laten we, met de benodigde ondersteuning, de uitvoering aan onze inwoners.

De gemeente is er voor de burger en niet andersom. Daarom hechten wij grote waarde aan een open en transparante en integere bestuurscultuur en een lokale overheid die eerlijk en open communiceert. De tevredenheid van onze inwoners moet de belangrijkste graadmeter zijn voor onze ambtenaren en ons bestuur. De inwoners zijn immers de belangrijkste klanten van de gemeente. Ontwikkelen van besluiten mét onze inwoners wil niet zeggen dat zij alles bepalend zijn. Het gemeentebestuur is er om de verschillende belangen af te wegen.

Samenwerking

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- We komen op voor de belangen van onze inwoners, een gemeentelijke herindeling is daarvoor niet nodig, wel dat we goed samenwerken met andere gemeenten.
- De inspraak in Gemeenschappelijke Regelingen door de gemeenteraad moet goed op orde zijn.

Waarom?

Om een zelfstandige gemeente te blijven zullen we actief moeten samenwerken met andere gemeenten en organisaties in Gemeenschappelijke Regelingen. Dit doen we alleen waar dit een duidelijk voordeel voor Borsele oplevert. Daarbij zijn we kritisch op de effectiviteit en efficiency van samenwerkingsverbanden. Samenwerken is niet het doel op zich.

Gemeentefinanciën

Wat wil CDA Borsele bereiken?

- De gemeentefinanciën moeten gezond blijven. Daarbij beperken we de lasten voor onze inwoners zoveel mogelijk.
- Het Rijk zorgt voor toereikende financiering van de aan de gemeente gedelegeerde taken, zoals de jeugdzorg en de maatschappelijke ondersteuning (WMO).
- Ook voor andere aan de gemeenten opgedragen publieke zaken geeft het Rijk voldoende financiële steun. Waar nodig vragen wij bij deze financieringskwesties steun aan onze Tweede Kamerfractie.
- Er worden keuzes gemaakt over deelname aan landelijke en regionale initiatieven.

Waarom?

De gemeente heeft de plicht om zorgvuldig en verstandig met de publieke financiën om te gaan. Goede planning, monitoring, controle en verantwoording zijn essentieel.

Ook hier geldt, het meedoen moet geen doel op zich zijn, maar het resultaat dat bijdraagt aan onze gemeentelijke speerpunten.

De gemeente Borsele heeft niet de mensen en de middelen om aan alles mee te doen.

Daarom moeten er heldere keuzes gemaakt worden in wat er wel en niet bij het karakter en de aard van onze gemeente past. Dat is onderdeel van de toekomstvisie voor onze gemeente.

ZUUD BEVELANDS VOLKSLIED

*Op oôns waepen stid een leêuw
Boven waeter olverwege
En die leêrd an ielke Zeêuw
Dat 'n vechte kon vandege
Vechte tegen 't golfgevaer
Da besproeng van aole zieën
Mae de leeuw stoeng aoltied klaer
Onvervaerd in bange tieën.*

*Op oôns waepen stid een leêuw
Flienck en ferm z'n kop ni boven
En zo stoeng 'n eêuw ni eêuw
Oe de baeren rond z'n stove
Oônze leêuw zo fier van aerd
Roept oôns toe mie forse stemme
Bluuf de naem van Zeêuwen waerd
Aoltied worst'le, toch ontzwemme*

*Geen dierder plek voor ons op aard,
Geen oord ter wereld meer ons waard,
Dan waar beschermd door dijk en duin,
Ons toelicht veld en bosch en tuin,*

D.A.Poldermans was onderwijzer te Goes en van 1909 tot 1934 schoolhoofd te 's-Gravenpolder. Hij is niet alleen de dichter van het Zeeuws Volkslied (1919), ook van het Zuud Bevelands volkslied.

*Waar kinkt des Leeuwen forsche stem!
Ik worstel moedig en ontzwem!*

(Eerste couplet van het Zeeuwse volkslied)